

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 43

van **JO BROUNS**

datum: 12 oktober 2020

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Buitenschools gebruik multifunctionele schoolgebouwen - Stand van zaken

Het buitenschoolse gebruik van schoolgebouwen zou maximaal moeten worden toegestaan. Dat is vandaag een algemeen aanvaard principe en ook zo opgenomen in de conceptnota Masterplan Scholenbouw 2.0. In die conceptnota lezen we onder meer ook dat er gemiddeld 50 uren per week tijdens schoolperiodes en dus buiten de normale schooluren, gebruik kan worden gemaakt van schoolinfrastructuur. Uit onderzoek van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) blijkt – zo lezen we in diezelfde conceptnota – dat schoolinfrastructuur gemiddeld 18 uren per week buitenschools wordt ingezet. Er kan dus nog een hele weg afgelegd worden om te komen tot een maximaal buitenschools gebruik van de schoolinfrastructuur.

1. Kan de minister een overzicht bezorgen van het buitenschoolse gebruik van schoolinfrastructuur in Vlaanderen per provincie?
Graag opsplijst in basis- en secundair onderwijs.
2. In het kader van welke beleidsdomeinen vindt het meest buitenschools gebruik plaats?
3. Om welk soort of type activiteiten gaat het precies wanneer buitenschools gebruik plaatsvindt?
4. Hoe verhoudt zich de mate tot buitenschools gebruik per onderwijsnet en/of -koepel?
5. Welke vormen van multifunctioneel schoolgebruik zijn het meest in gebruik?
6. In de conceptnota is te lezen dat voor een optimaler multifunctioneel gebruik van schoolinfrastructuur werk wordt gemaakt van een nieuw decretaal kader.
  - a) Wat is de stand van zaken omtrent dit nieuwe decretale kader?
  - b) Wat wil de minister ermee precies regelen?
  - c) Welke valkuilen en hindernissen met betrekking tot buitenschools gebruik wil de minister via het door hem beloofde nieuwe decretale kader precies overwinnen?
  - d) Houdt dit nieuwe decretale kader rekening met de kwestie van onroerende voorheffing, de richtlijnen van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL)?
7. Ook in de nieuwe schoolgebouwenmonitor 2018 zou bij schooldirecties gepeild worden naar de stand van zaken over het multifunctionele gebruik van schoolgebouwen.

- a) Wat leert de nieuwe editie van de schoolgebouwenmonitor 2018 over het delen van schoolgebouwen?
- b) Hoe evolueert het multifunctionele schoolgebruik tussen beide edities (2013 en 2018) van de schoolgebouwenmonitor?
- c) Is er een positieve evolutie door de jaren heen?

Zo ja, hoe groot is de toename? Graag indien mogelijk uitgedrukt in uren per schoolweek en procentueel.

Zo neen, wat zijn tot op heden nog de belangrijkste drempels die multifunctioneel gebruik verhinderen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 43 van 12 oktober 2020

van **JO BROUNS**

1. De derde editie van de schoolgebouwenmonitor, 2018-2019, geeft actuele cijfergegevens over buitenschools gebruik van de schoolinfrastructuur in Vlaanderen. Als we basis- en secundair onderwijs apart bekijken, zien we dat er in 59,1% van de vestigingsplaatsen basisonderwijs sprake is van buitenschools gebruik. In het secundair onderwijs is er buitenschools gebruik in 72,5% van de vestigingsplaatsen. Onderstaande tabellen tonen een overzicht van de cijfergegevens per provincie, voor basisonderwijs (tabel 1) en secundair onderwijs (tabel 2).

Dat er een verschil is tussen de infrastructuur van het basisonderwijs en het secundair onderwijs lijkt niet verwonderlijk gezien dit wellicht te maken heeft met iets meer mogelijkheden tot buitenschools gebruik van (delen van) het gebouw zelf en verscheidenheid aan lokalen.

Het leert ons dus dat in een zeer groot deel van de vestigingsplaatsen van het secundair onderwijs daadwerkelijk buitenschools gebruik gebeurt. Dit werkt inspirerend naar het hele onderwijsveld.

Tabel 1. Buitenschools gebruik schoolinfrastructuur basisonderwijs, naar provincie (Schoolgebouwenmonitor 2018-2019)

Provincie	Buitenschools gebruik	Geen buitenschools gebruik
West-Vlaanderen	63,5%	36,5%
Antwerpen	61,5%	38,5%
Vlaams Brabant	60,5%	39,5%
Oost-Vlaanderen	57,3%	42,7%
Limburg	53,3%	46,7%
BHG	48,0%	52,0%

Tabel 2. Buitenschools gebruik schoolinfrastructuur secundair onderwijs, naar provincie (Schoolgebouwenmonitor 2018-2019)

Provincie	Buitenschools gebruik	Geen buitenschools gebruik
BHG	81,8%	18,2%
Vlaams Brabant	79,7%	20,3%
Oost-Vlaanderen	77,0%	23,0%
West-Vlaanderen	74,5%	25,5%
Antwerpen	67,3%	32,7%
Limburg	65,9%	34,1%

2. De beleidsdomeinen waarbinnen het meest buitenschool gebruik plaatsvindt zijn (a) Onderwijs & Vorming, (b) Cultuur, Jeugd, Sport & Media en (c) Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

3. Buitenschools gebruik omvat een brede waaier aan soorten activiteiten. De schoolgebouwenmonitor 2018-2019 geeft aan dat schoolgebouwen het meest buitenschools worden gebruikt voor sport en spel (op 57% van de vestigingsplaatsen), onderwijs en opleiding (41%), feesten en bijeenkomsten (39%), voor- en naschoolse opvang (34%) en cultuurbeleving (33%). Schoolgebouwen worden het minst buitenschools gebruikt voor vergaderingen (29%), cursussen (23%) en studie (15%).
4. Volgens de schoolgebouwenmonitor 2018-2019 vindt buitenschools gebruik plaats in 73,1% van de vestigingsplaatsen in het gesubsidieerd officieel onderwijs. Dit is het hoogste percentage en wordt gevolgd door het vrij gesubsidieerd onderwijs (59,6% van de vestigingsplaatsen) en het gemeenschapsonderwijs (57,3% van de vestigingsplaatsen).
5. De studie 'Multifunctionele Onderwijsinfrastructuur' van AGION (2018) leert ons dat we vijf modellen van multifunctionaliteit kunnen onderscheiden: netwerkmodel, openstellen schoolgebouw, gemeenschappelijke accommodatie, campusmodel en samen onder één dak.

Het netwerkmodel impliceert dat iedere partner in een eigen gebouw gehuisvest is en gedeeld gebruik mogelijk is. Openstellen schoolgebouw betekent dat het schoolgebouw het hart is van het project en buiten de schooluren voor allerlei activiteiten wordt opengesteld. Gemeenschappelijke accommodatie verwijst naar meerdere partners die samen een multifunctioneel gebouw oprichten. Het campusmodel betekent dat partners van de school zich in elkaars nabijheid situeren op een campus met verschillende gebouwen en multifunctioneel ruimtegebruik. Samen onder één dak verwijst ten slotte naar verschillende partners samen in één gebouw.

In de praktijk komt elke vorm voor en is er ook sprake van een combinatie van verschillende vormen.

Concrete cijfergegevens over elk van de vormen hebben we niet, maar de schoolgebouwenmonitor 2018-2019 peilde wel naar het voorkomen van cohabitatie en gemeenschappelijk ruimtegebruik van scholen met andere onderwijsinstellingen en niet-onderwijsinstellingen.

In 32% van de vestigingsplaatsen wordt er een gebouw gedeeld met een andere onderwijsinstelling. Er is bij 85% sprake van gemeenschappelijk ruimtegebruik.

In 21% van de vestigingsplaatsen is de school op de een of andere manier geïntegreerd in een gebouwencomplex of site waar ook andere functies zijn gehuisvest. Het gaat bijvoorbeeld om woningen, een kinderdagverblijf, een cultureel centrum of een rusthuis. Bij 56% van deze vestigingen is er ook gemeenschappelijk gebruik van lokalen en ruimtes.

6. a) Het ontwikkelen van een nieuw decretaal kader inzake multifunctioneel gebruik van schoolinfrastructuur is één van de acties in het masterplan dat stelselmatig zal uitgevoerd worden tijdens de huidige legislatuur. Het nieuwe decretale kader moet nog ontwikkeld worden.
- b) We willen het buitenschools gebruik van de schoolgebouwen maximaliseren. Schoolgebouwen die voor het grootste deel worden gerealiseerd met middelen van de Vlaamse Gemeenschap moeten zoveel als mogelijk worden open gesteld. De openstelling maken we principieel verplicht voor de ruimten en gebouwonderdelen die zich in alle redelijkheid kunnen lenen tot openstelling na de schooluren. Het nieuwe decretaal kader zal specifiek oog hebben voor de praktische haalbaarheid en de organisatorische gevolgen waarbij er ook aandacht is voor situaties waar de openstelling omwille van specifieke en gemotiveerde redenen niet mogelijk zou zijn.

- c) Met het nieuwe decretale kader wil ik de organisatorische barrières helpen oplossen.
  - d) Dit zal besproken worden met Vlabeel.
7. a) Op 62% van de vestigingsplaatsen wordt de infrastructuur ook buitenschools gebruikt. Buitenschools gebruik vindt vooral op regelmatige basis plaats (67%). Deze 62% heeft betrekking op alle vestigingsplaatsen voor onderwijs, dus ook vestigingsplaatsen voor permanente vorming, internaten en CLB. De respondenten geven aan dat bij regelmatig buitenschools gebruik, de schoolinfrastructuur gemiddeld 17,82 uur per week buiten de schooluren wordt gebruikt.

De schoolgebouwen worden vooral buitenschools gebruikt door het verenigingsleven en door de instelling zelf. De meest voorkomende activiteiten zijn sport en spel, onderwijs en opleiding.

32% van de vestigingsplaatsen is in 2018-2019 geïntegreerd met andere onderwijsinstellingen binnen hetzelfde gebouwencomplex of site. Op 85% van de vestigingsplaatsen die geïntegreerd zijn met onderwijsinstellingen, is er gemeenschappelijk gebruik van ruimtes.

21% van de vestigingsplaatsen is geïntegreerd binnen een gebouwencomplex of site waar ook niet-onderwijsfuncties gehuisvest zijn. Het gaat dan meestal om kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en sociaal-culturele instellingen. Er wordt op 65% van de vestigingsplaatsen inhoudelijk samengewerkt met de niet-onderwijsinstellingen. Op 56% van de vestigingsplaatsen die geïntegreerd zijn met een niet-onderwijsinstelling, wordt er gemeenschappelijk gebruik gemaakt van de ruimtes.

Scholen kunnen ook gebruik maken van externe infrastructuur. Dit is het geval voor 60% van de vestigingsplaatsen. Meestal gebeurt dit gebruik van externe infrastructuur op regelmatige basis. Het gaat vooral over het gebruik van zwembad, turnzaal en sportveld. In 81% van de gevallen is dit infrastructuur van de gemeente of provincie.

- b) Er blijkt in vergelijking met de meting in 2013 stabiliteit te zijn op vlak van het openstellen van onderwijsinfrastructuur of multifunctionaliteit.
- c) Op 62% van de vestigingsplaatsen voor onderwijs in Vlaanderen en Nederlandstalig onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (uitgezonderd hoger en universitair onderwijs) wordt de infrastructuur ook buitenschools gebruikt. Dit is een status quo in vergelijking met 2013. Het gemiddeld aantal uren buitenschools gebruik is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van de meting in 2013 (17,67 uur).

Uit de schoolgebouwenmonitor 2018-2019 blijkt dat de mate waarin openstelling gebeurt, samenhangt met de mate waarin schoolinfrastructuur op een veilige manier opengesteld kan worden. De studie 'Multifunctionele Onderwijsinfrastructuur' die AGION in 2018 publiceerde geeft een zicht op de belangrijkste drempels vanuit het perspectief van de schoolbesturen. In deze studie werden 14 nieuwe projecten van multifunctionele onderwijsinfrastructuur onderzocht via plaatsbezoeken, gesprekken en een vragenlijst. De resultaten geven volgende meest aanwezige drempels aan: perceptie dat multifunctioneel gebruik extra werk en extra kosten veroorzaakt, psychologische barrière (het 'moeten' delen van de ruimte met derden), onwetendheid hoe zich te organiseren en hoe multifunctioneel gebruik te realiseren. Onder andere naar aanleiding van deze studie ondernemen we acties om de schoolbesturen te informeren, sensibiliseren en ondersteunen in het realiseren van multifunctionele onderwijsinfrastructuur.